

Onderzoek beschermde soorten Plangebied glastuinbouw Rijsenhout

projectnr. 170451.50
revisie 03
juli 2007

Auteur
Mark Kuiper

Opdrachtgever
Stallingbedrijf Glastuinbouw Nederland
T.a.v. de heer F. Overing
Postbus 16075
2500 BB Den Haag

datum vrijgave
juli 2007

beschrijving revisie 01
rapportage

goedkeuring
Mark Kuiper

vrijgave
H. Deelstra

Inhoud	Blz.	
1	Inleiding	3
1.1	Aanleiding en doel	3
1.2	Werkwijze	3
1.3	Leeswijzer	4
2	Wettelijk kader	5
3	Resultaten onderzoek	8
3.1	Bureaustudie	8
3.2	Huidige situatie	8
3.3	Conclusie natuurwaarden	10
4	Toetsing planontwikkeling	12
4.1	Beschrijving ingreep	12
4.2	Effecten ingreep op beschermde natuurwaarden	12
4.3	Maatregelen om negatieve effecten te verminderen	12
4.4	Conclusie effectbeschrijving	13
5	Samenvatting en aanbevelingen	16
5.1	Samenvatting onderzoek en effectbeoordeling	16
5.2	Aanbevelingen vervolgstappen	16
5.3	Voorbehoud	17

1 Inleiding

1.1 Aanleiding en doel

Het gebied dat wordt omsloten door de Geniedijk, de Aalsmeerderweg, de Nieuw Vennerweg en de A4 zal voor glastuinbouw worden ingericht. Op dit moment is een klein deel bezet door kassen, het overgrote deel is in gebruik voor de akkerbouw.

Doel

Vaststellen welke beschermde soorten in het gebied voorkomen. In het bijzonder is het onderzoek gericht op het voorkomen van Rugstreeppad, Zwanebloem en Vogelmelk.

1.2 Werkwijze

Werkstap 1

Er is informatie opgevraagd bij Het Natuurloket.

Werkstap 2

Tijdens de veldbezoeken is het realiteitsgehalte van de lijst van beschermde soorten op kilometerhok-niveau getoetst aan het projectgebied en bijgesteld en aangevuld. Op basis van de veldbezoeken is een analyse opgesteld van de in het plangebied voorkomende biotopen.

Het terrein is, te voet en per fiets, driemaal onderzocht, waarvan tweemaal 's nachts (dan roepen Rugstreeppadden). Rugstreeppadden werden geprovoceerd tot kwaken door het afspelen van hun roep. Een deel van de vele tientallen kilometers oever in het gebied is afgelopen waarbij op zicht gezocht is naar beschermde planten. Steekproefsgewijs is onderzocht welke soorten amfibieën en amfibieënlarven voorkwamen in de greppels. Tevens zijn met de batdetector rondvliegende vleermuizen waargenomen.

Werkstap 3: effectbeschrijving

In deze werkstap is de invloed van de planuitvoering op het voortbestaan van de waargenomen strikt beschermde soorten beschreven. Bij verwachte negatieve effecten op het voortbestaan van de soort, zijn aanbevelingen voor mitigerende (verzachtende) maatregelen gedaan.

Werkstap 4: conclusies en aanbevelingen

Op basis van de vorige werkstappen zijn conclusies getrokken over de natuurwaarden in het plangebied en de effecten van de voorgenomen ingrepen in het terrein.

Tenslotte is een lijst opgesteld van beschermde soorten die ondanks maatregelen in het gedrang komen. Voor deze soorten dient een ontheffing te worden aangevraagd.

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt het wettelijke kader weergegeven op basis waarvan de inventarisatie van natuurwaarden heeft plaatsgevonden. Hoofdstuk 3 geeft de resultaten weer van de bureaustudie en de veldinventarisatie met een conclusie ten aanzien van de aanwezige natuurwaarden. In tabellen staan de beschermde waarden in het gebied voor (kunnen) komen. In de tabellen wordt tevens de status van de beschermde soort aangegeven (Flora- en faunawet, Habitatrichtlijn, Vogelrichtlijn, rode lijstsoort en reden van opname in rode lijst). In hoofdstuk 4 wordt de voorgenomen ingreep getoetst aan de aanwezige natuurwaarden en de verbodsbepalingen van de (inter-)nationale natuurwetgeving. Hoofdstuk 5 geeft een samenvatting van de conclusies weer. Op basis van de conclusies worden aanbevelingen gedaan voor vervolgstappen.

2 Wettelijk kader

Hieronder volgt een algemene beschrijving van de Natuurwetgeving, gevolgd door betreffende onderdelen van de wetgeving.

2.1 De Nederlandse natuurwetgeving

De Nederlandse natuurwetgeving valt uiteen in gebiedbescherming en soortbescherming. De gebiedsbescherming omvat de beschermde natuurmonumenten (aangewezen in het kader van de Natuurbeschermingswet) en de Speciale BeschermingsZones (SBZ), aangewezen in het kader van de Vogel- en/of de Habitatrichtlijn. De gebiedsbescherming van de SBZ is per 1 oktober 2005 geïmplementeerd in de Nederlandse wetgeving. Daarnaast kunnen gebieden aangewezen zijn als onderdeel van de ecologische hoofdstructuur. Deze gebieden behoren eveneens tot de beschermde gebieden. Globaal kan gesteld worden dat de gebiedsbescherming gericht is op de bescherming van de waarden waarvoor een gebied is aangewezen. Deze bescherming is gebiedspecifiek, maar kent wel de zogenaamde externe werking. Dat wil zeggen dat ook handelingen buiten het beschermde gebied niet mogen leiden tot verlies aan kwaliteit in het beschermde gebied.

De soortbescherming is opgenomen in de Flora- en faunawet. Deze wet omvat ook de bescherming van Habitatrichtlijnsoorten buiten de aangewezen SBZ welke zijn vermeld in bijlage IV. Deze bescherming geldt overal in Nederland, ook in de beschermde gebieden. De soortbescherming kent geen externe werking. Projecten worden getoetst aan de directe invloed op beschermde waarden binnen de grenzen van het plangebied.

Conform deze wet is de initiatiefnemer bij ruimtelijke ingrepen verplicht op de hoogte te zijn van mogelijke voorkomende beschermde natuurwaarden binnen het plangebied. Vanuit de kennis dienen plannen en projecten getoetst te worden aan eventuele strijdigheid met de verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet (zie paragraaf 2.2 van het voorgaande rapport).

2.2 Flora- en faunawet

Onder de werking van de Flora- en faunawet vallen circa 1.000 dier- en plantensoorten. Alle inheemse zoogdieren (m.u.v. de huismuis en zwarte en bruine rat), vogels, amfibieën en reptielen zijn beschermd. Tevens hebben een aantal soorten planten, vissen, insecten en ongewervelden een beschermde status. Voor de in het wild voorkomende planten en dieren geldt de algemene zorgplicht (art. 2).

Volgens de Flora- en faunawet mogen beschermde dier- en plantensoorten niet worden verwond, gevangen, opzettelijk worden verontrust of gedood. Voortplanting- of vaste rust- of verblijfplaatsen mogen niet worden beschadigd, vernield of verstoord.

Beschermde planten mogen op geen enkele wijze van hun groeiplaats worden verwijderd of vernield. De verbodsbepalingen van de wet staan genoemd in onderstaand kader.

Verboden handelingen met betrekking tot beschermde planten:

- Artikel 8: Het plukken, verzamelen, afsnijden, vernielen, beschadigen, ontwortelen of om een andere manier van de groeiplaats verwijderen van planten
- Artikel 13: Het vervoeren en onder zich hebben (in verband met verplaatsen) van planten

Verboden handelingen met betrekking tot beschermde dieren:

- Artikel 9: Het doden, verwonden, vangen of bemachtigen van dieren. Het met het oog op bovenstaande doelen opsporen van dieren.
- Artikel 10: Het opzettelijk verontrusten van dieren
- Artikel 11: Het beschadigen, vernielen, uithalen wegnemen, verstoren van nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren.
- Artikel 13: Het vervoeren en onder zich hebben (in verband met verplaatsen) van dieren

De werkingssfeer van de Flora- en faunawet is niet beperkt tot of gerelateerd aan speciaal aangewezen gebieden, maar geeft soorten overal in Nederland bescherming.

In artikel 75 van de Flora en faunawet worden de ontheffingsmogelijkheden weergegeven. Op 22 februari 2005 is de 'AmvB met wijzingen van art. 75 van de Flora- en faunawet en enkele andere wijzingen' in werking getreden. In deze AMvB wordt het strenge beschermingsregiem van toepassing op beschermde soorten die tevens (ernstig) bedreigd zijn. Voor de algemeen voorkomende soorten geldt voor een aantal verbodsbepalingen bij o.a. ruimtelijke ingrepen een vrijstelling.

Bij de beoordeling van aanvragen voor ontheffing ex art. 75 van de Flora- en faunawet maakt het uitvoeringsbureau van het ministerie van LNV (Dienst Regelingen) onderscheid in drie tabellen van soorten, te weten:

1. Algemeen voorkomende soorten, waarvoor een vrijstelling geldt voor overtredingen van artikel 8 t/m 12 bij de uitvoering van ruimtelijke ontwikkeling en bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik.
2. Minder algemene soorten die niet voorkomen in bijlage IV van de Habitatrichtlijn. Voor deze soorten geldt een vrijstelling wanneer een door het ministerie goedgekeurde gedragscode is opgesteld. Wanneer deze niet is opgesteld is een ontheffing nodig. In deze categorie vallen ook alle vogelsoorten.
3. Strikt beschermde soorten uit bijlage IV van de Habitatrichtlijn of bijlage 1 van de AMvB. Voor deze soorten geldt een streng toetsingskader waarbij moet worden aangetoond dat er sprake is van een in of bij de wet genoemd belang, er geen alternatieven zijn en de ingreep geen afbreuk doet aan de gunstige staat van instandhouding van de soort.

3 Resultaten onderzoek

In dit hoofdstuk worden de resultaten van de inventarisaties weergegeven. De beschrijving van de huidige situatie is gebaseerd op een korte veldinventarisatie van aanwezige biotopen.

3.1 Bureaustudie

Uit de gegevens van het Natuurloket komt naar voren dat in de kilometerhokken 103-484 en 103-485 de volgende beschermde soorten zijn waargenomen:

1. Rugstreeppad, *Bufo calamita* –deze soort valt onder de Flora- en faunawet en de Habitatrichtlijn
2. Zwanebloem, *Butomus umbellatus*, –deze soort valt onder de Flora- en faunawet.
3. Gewone vogelmelk, *Ornithogalum umbellatum*, –deze soort valt onder de Flora- en faunawet

3.2 Huidige situatie

In de volgende paragrafen worden de biotopen en de verwachte en waargenomen beschermde planten- en diersoorten beschreven. De soorten worden in tabel gepresenteerd, waarin tevens de status van de soort wordt weergegeven.

De soorten die tijdens het veldwerk zijn waargenomen zijn onderstreept.

3.2.1 Akkers

Het grootste oppervlak van het plangebied is in gebruik als akker met onder andere aardappel, kool, graan en gras. Deze gronden worden intensief bewerkt en de natuurwaarden zijn minimaal.

Tabel: soorten op de akkers (onderstreepte soorten waargenomen tijdens veldbezoek).

Soort		Beschermingstatus		
Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Flora- en faunawet	Habitat- /Vogelrichtlijn	Soort van de rode lijst
Zoogdieren				
<u>Dwergvleermuis</u>	Pipistrellus pipistrellus	X	Bijlage IV (HR)	-
<u>Laatvlieger</u>	Eptesicus serotinus	X	Bijlage IV (HR)	-
Gewone bosspitsmuis	Sorex araneus	X	-	-
Wezel	Mustela nivalis	X	-	-
Hermelijn	Mustela erminea	X	-	-
Huisspitsmuis	Crocidura russula	X	-	-
<u>Haas</u>	Lepus europeus	X	-	-
<u>Mol</u>	Talpa europea	X	-	-
Rosse woelmuis	Clethrionomys glareolus	X	-	-
<u>Veldmuis</u>	Microtus arvalis	X	-	-
Broedvogels				
<u>Fazant</u>	Phasianus colchicus	X	X	-
<u>Patrijs</u>	Perdix perdix	X	X	-
<u>Kievit</u>	Vanellus vanellus	X	X	-
<u>Scholekster</u>	Haematopus ostralegus	X	X	-
<u>Wilde eend</u>	Anas platyrhynchos	X	X	-
<u>Graspieper</u>	Anthus pratensis	X	X	-

3.2.2 Sloten en oevers

De sloten greppels en de oevers (van minimale omvang) vormen een halfnatuurlijk biotoop waar relatief veel kruiden, insecten en amfibieën voorkomen. De sloten en greppels liggen meestal een meter of meer onder het maaiveld. De oevers zijn erg stijl en de akkers strekken zich tot het uiterste randje uit. Op een enkele plaats, voornamelijk langs de weg, groeien zwanebloemen in het water. Gewone vogelmelk werd niet waargenomen (onderzoek vond plaats na de bloei), maar sommige oevers, in het bijzonder langs de Geniedijk zijn potentieel geschikt.

Beide soorten groene kikker zijn massaal aanwezig in vrijwel alle vijvers, greppels en sloten.

Op 9 juli 2007 is nader onderzoek uitgevoerd op de vier percelen ten noorden van de Venneperweg. Tijdens dit onderzoek is gericht gezocht naar rugstreeppadden op land en naar amfibieën en vissen in de sloten tussen de percelen. De sloten werden door middel van elektrisch vissen bemonsterd.

Op de akkers werden geen rugstreeppadden aangetroffen en in greppels en sloten werden evenmin rugstreeppadden of larven aangetroffen.

De slootjes bevatten ongeveer 30 cm. water. Het onderzoek vond plaats in een periode met zeer veel regen. Uit mondelinge informatie blijkt dat de sloten soms droog staan. De sloten waren dicht begroeid met vooral riet. Door middel van elektrisch vissen werden twee vissoorten gevangen, drie- en tiendoornige stekelbaars. Deze beide soorten waren algemeen. Tevens werden gevangen: groen kikker ssp. En kleine watersalamander. De laatste beide soorten waren ook algemeen.

Hoewel gericht werd gezocht naar kleine modderkruiper is deze niet aangetroffen.

Tabel: soorten van sloten oevers

Soort		Beschermingsstatus		
Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Flora en faunawet	Habitat-/Vogelrichtlijn	Soort van de rode lijst
Zoogdieren				
Gewone bosspitsmuis	<i>Sorex araneus</i>	X	-	-
Huisspitsmuis	<i>Crocidura russula</i>	X		
Rosse woelmuis	<i>Clethrionomys glareolus</i>	X	-	-
Wezel	<i>Mustela nivalis</i>	X	-	-
Hermelijn	<i>Mustela erminea</i>	X	-	-
Broedvogels				
Wilde eend	<i>Anas platyrhynchos</i>	X	X	
Graspieper	<i>Anthus pratensis</i>	X	X	
Vaatplanten				
Zwanebloem	<i>Butomus umbellatus</i>	X	-	-
Gewone vogelmelk	<i>Ornithogalum umbellatum</i>	X		
Amfibieën				
Meerkikker	<i>Rana ridibunda</i>	X		
Groene kikker	<i>Rana esculenta</i>	X		
Gewone Pad	<i>Bufo bufo</i>	X	-	-
Kleine watersalamander	<i>Triturus vulgaris</i>	X		
Vissen				
Driedoornige stekelbaars	<i>Gasterosteus aculeatus</i>			
Tiendooornige stekelbaars	<i>Pungitius pungitius</i>			

3.2.3 Erven, tuinen en kassen

De meeste natuurwaarden bevinden zich buiten het eigenlijke plangebied, in de tuinen en op de erven. Strikt genomen vallen deze gebiedjes buiten het onderzoek. Ze worden hier toch vermeld, omdat de tuinvijvers en de kassen waar de teelt op de volle grond plaatsvindt, een belangrijk onderdeel vormen van het leefgebied van de rugstreeppad. Deze strikt beschermde soort heeft een groot leefgebied. Dieren die roepen in de tuinvijvers, foerageren vermoedelijk ook op de akkers. Bovendien is niet uit te sluiten dat er op enig moment voortplanting plaatsvindt in een greppel tussen de akkers.

De relatief rijke vogelbevolking laten we hier buiten beschouwing. In het algemeen geldt dat werkzaamheden tijdens het broedseizoen dichtbij bossages of bomen op erven broedvogels kunnen verstoren.

Amfibieën				
Meerkikker	Rana ridibunda	X		
Groene kikker	Rana esculenta	X		
Gewone Pad	Bufo bufo	x	-	-
Rugstreeppad	Bufo calamita	x	Bijlage IV (HR)	-

3.3 Conclusie natuurwaarden

Uit de uitgevoerde onderzoeken blijkt dat in het gebied hoofdzakelijk algemeen voorkomende soorten aanwezig zijn. Daarnaast komen er in het gebied (mogelijk) enkele strikt beschermde¹ soorten voor:

- De beide vleermuissoorten die bij het nachtelijk onderzoek zijn waargenomen, jagen boven het plangebied. Verblijfplaatsen bevinden zich in oude bomen en oude gebouwen in de omgeving, niet in het werkgebied zelf.
- Van de voorkomende kleine zoogdieren zijn de marterachtigen strikt beschermd.
- De Rugstreeppad werd gehoord in enkele tuinvijvers. Informatie van kwekers langs de Aalsmeerderweg leerde dat de dieren vroeger voorkwamen in kassen waar rozen in de volle grond werden gekweekt. Inmiddels zijn de informanten overgestapt op kweek in potten en zien de dieren niet meer. Terwijl beide soorten Groene kikker overal massaal werden gehoord, werd de rugstreeppad slechts incidenteel en dan nog buiten het eigenlijke plangebied gehoord. Vermoedelijk is er sprake van een kleine restpopulatie.
Nader onderzoek in juli 2007 van de vier percelen ten noorden van de Venneperweg leverde geen aanwijzingen op dat de soort hier voorkomt.
- Zwanebloem: relatief schaars in slootjes.
- Gewone vogelmelk: Deze vroeg bloeiende leliesoort met broedknollen werd niet waargenomen. Mogelijk is hij ergens over het hoofd gezien omdat het geen bloeitijd was. De soort is goed te redden door de bollen voor de werkzaamheden op te graven en op een geschikte plaats elders te planten.
- De broedvogels zijn gedurende de hele broedtijd strikt beschermd. Werkzaamheden die nesten verstoren zijn verboden. De meeste vogels broeden in de periode tussen half maart en half juli.
- Vissen: de tocht langs de A4 is volgens de beroepsvisser die dit water kent rijk aan vis, inclusief de kleine modderkruiper. Nader onderzoek in juli 2007 leverde echter geen aanwijzingen op dat deze soort ook voorkomt in de perceelsloten.

1. Strikt beschermde soorten zijn soorten die vallen onder de Flora- en faunawet en tevens op een rode lijst zijn opgenomen in de categorie Ernstig bedreigd, Bedreigd en/of op bijlage IV van de Habitatrichtlijn staan.

4 Toetsing planontwikkeling

4.1 Beschrijving ingreep

Akkerland wordt omgezet in glastuinbouw. Een deel van het gebied wordt ingericht als ecologische zone.

4.2 Effecten ingreep op beschermde natuurwaarden

De natuurwaarden in het gebied zijn door het intensieve agrarisch gebruik minimaal. In het gebied waar de kassen komen worden deze tot vrijwel nul gereduceerd. Er zijn kansen natuurwaarden tot bloei te laten komen in de sloten tussen de kassen. In het gebied dat ingericht wordt als ecologische zone kunnen de natuurwaarden sterk winnen. De inrichting van deze strook dient vooral gericht te zijn op soorten die elders mogelijk in de verdrukking komen. In de eerste plaats is te denken aan soorten van water, oevers en moeras. Een goed ingerichte ecologische zone kan in principe het verlies van de geringe natuurwaarden van het intensief gebruikte akkerland meer dan compenseren.

Voor de vogels die specifiek gebonden zijn aan akkers (Kievit, Scholekster) betekent dit het einde van hun leefgebied. Voor de soorten die ook in ruigte leven (patrijs, fazant, graspieper) kan het leefgebied behouden blijven in de ecologische zone. Hogere natuurlijke kwaliteit kan de verkleining van het leefgebied van deze soorten (deels) compenseren.

De grote aantallen amfibieën en kleine zoogdieren zien hun leefgebied verkleind tot voornamelijk de ecologische zone.

De zwanebloem kan in de ecologische zone en in de watergangen aan de randen van het gebied behouden blijven. De gewone vogelmelk zal zijn habitat verliezen.

De strikt beschermde vleermuizen zullen niet met de werkzaamheden in contact komen. Mogelijk betekent de glastuinbouw wel een wijziging in hun mogelijkheden om op insecten te jagen.

De rugstreeppad is een schaarse soort op de rand van het werkgebied. De akkers vormen mogelijk een onderdeel van het gebied waar de dieren voedsel zoeken. Door een juiste inrichting van de ecologische zone kan de kleine populatie behouden blijven en zelfs tot bloei komen. Ook de aard van de teelt in de kassen is relevant. Als er bedrijven in de volle grond telen en er bovendien vijvertjes bij deze kassen worden aangelegd, kan dit nieuwe mogelijkheden voor deze soort scheppen en is er sprake van een verbetering van de leefomstandigheden. Elders zijn grote populaties rugstreeppadden in en om kassen bekend.

4.3 Maatregelen om negatieve effecten te verminderen

In paragraaf 4.2 komt naar voren dat ter plaatse van de verschillende gebieden negatieve effecten te verwachten zijn voor meerdere beschermde soorten. In deze paragraaf worden per soortgroep maatregelen voorgesteld om de negatieve effecten zo veel mogelijk te voorkomen.

4.3.1 Zoogdieren

Negatieve effecten op de aanwezige kleine zoogdieren kunnen worden verminderd door de werkzaamheden buiten de voortplantingsperiode te plannen. Door bovendien zoveel mogelijk gefaseerd te werken en 'vluchtroutes' open te laten (bijvoorbeeld een strook ruigte) wordt kleine zoogdieren optimaal de kans geboden om het werkgebied te ontvluchten. Met name de mogelijk zeldzaam aanwezige marterachtigen zullen zonder probleem voor de werkzaamheden kunnen vluchten.

4.3.2 Amfibieën

Ook voor de amfibieën is het ontzien van de voortplantingsperiode belangrijk. Aangetroffen dieren kunnen eenvoudig worden verplaatst naar rustige gedeelten van het terrein (bijvoorbeeld de ecologische zone).

Bij dempen van perceelsloten gedurende het zomer halfjaar kort voor het dempen de sloten laten leegvissen –groene kikker en kleine watersalamander komen algemeen voor. De dieren kunnen op een veilige plek in de omgeving worden losgelaten.

4.3.3 Vogels

De negatieve effecten op broedvogels worden voorkomen door de werkzaamheden buiten het broedseizoen (augustus – februari) te starten. Daarmee wordt de voortplanting van de vogels gewaarborgd. In de periode buiten het broedseizoen heeft de uitvoering van het project geen negatief effect op vogels. Bij verstoring vliegen zij op om elders te foerageren.

4.3.4 Vissen

In de perceelsloten die in Julie 2007 werden onderzocht, zijn geen beschermde vissoorten aangetroffen. Wel dienen uit het oogpunt van algemene zorgplicht de aanwezige vissen gelijk met de amfibieën worden gevangen en elders worde uitgezet.

4.3.5 Vaatplanten

De zwanebloem wordt primair beschermd tegen exploitatie. Omdat ook in de nieuwe situatie veel sloten zullen blijven bestaan en de zwanebloem geen hoge eisen stelt aan zijn omgeving, wordt de populatie als zodanig niet bedreigd door de werkzaamheden. De bloem zal zich in de ecologische zone goed kunnen handhaven. Aparte maatregelen zijn o.i. niet nodig.

Gewone vogelmelk: de soort is goed te redden door de bollen voor de werkzaamheden op te graven en op een geschikte plaats elders te planten.

4.4 Conclusie effectbeschrijving

Op de verschillende terreinen zijn negatieve effecten op beschermde soorten te verwachten. Door het nemen van gerichte maatregelen en planning van de werkzaamheden in de tijd kunnen deze effecten voor een groot deel worden voorkomen of verkleind. De inrichting van een ecologische zone biedt goede kansen er voor te zorgen dat de uiteindelijke natuurwaarden niet lager zijn dan in de uitgangssituatie.

Voor vooral de kleine zoogdieren zijn negatieve effecten niet helemaal te voorkomen. Kleine marterachtigen zijn zeer schaars en zullen makkelijk aan werkzaamheden ontkomen. In het kader van ruimtelijke ordening is ontheffingsaanvraag voor de kleine zoogdieren niet nodig.

De beschermde Gewone Vogelmelk kan worden ontzien door de bollen uit te steken en te verplaatsen. Ook hiervoor is geen ontheffing noodzakelijk ex art. 75 Flora- en faunawet.

De strikt beschermde vleermuizen vliegen boven het gebied. Het is niet te verwachten dat de werkzaamheden in aanraking komen met rustplaatsen van deze dieren. Invloed is niet te verwachten.

5 Samenvatting en aanbevelingen

5.1 Samenvatting onderzoek en effectbeoordeling

Het grootste deel van de voorkomende en de te verwachten soorten zijn algemeen voorkomende soorten.

Naast deze soorten wordt het voorkomen van een strikt beschermde soort verwacht op basis van biotoopgeschiktheid en hun voorkomen in de directe omgeving (Rugstreeppad). De rugstreeppad is waargenomen op erven. De soort is echter mobiel, zodat niet is uit te sluiten dat er ook dieren in het plangebied voorkomen. Van jaar tot jaar kunnen de dieren nieuwe voortplantingslocaties kiezen. Het is niet uit te sluiten dat de greppels in het terrein op enig moment bevolkt zijn door rugstreeppadden.

De voorgenomen planontwikkelingen hebben voor alle beschermde soorten negatieve effecten, met name op het niveau van het individu. Deze effecten kunnen door het nemen van gerichte maatregelen en het spreiden van de werkzaamheden in de tijd voor een groot deel worden weggenomen.

Voor de kleine zoogdieren en overwinterende amfibieën zijn de effecten door de voorgenomen ingreep slechts gedeeltelijk weg te nemen. De resterende effecten, na het nemen van maatregelen, hebben geen negatieve invloed op het voortbestaan van de verschillende soorten.

5.2 Aanbevelingen vervolgstappen

Ontheffing ex artikel 75 Flora en faunawet is niet nodig. Voor algemene niet strikt beschermde soorten die in het gebied voorkomen, is dit in het kader van ruimtelijke ingrepen niet nodig, mits men zich houdt aan de gedragscode.

Voor de verschillende amfibieën stellen wij voor om niet op voorhand een ontheffing aan te vragen, maar de algemene zorgplicht in acht te nemen. Dat wil zeggen dat aangetroffen dieren tijdens de uitvoering van de werkzaamheden in de winterperiode worden verplaatst naar een nabij gelegen rustig terreindeel.

Met betrekking tot de Rugstreeppad is zorgvuldigheid vereist. De soort is in het plangebied zelf niet waargenomen, maar wel in de directe omgeving. Geadviseerd wordt om elke keer wanneer een deel van het terrein bouwrijp wordt gemaakt het voorkomen van rugstreeppadden te onderzoeken. Ook tijdens het bouwen zelf (met name na zandsuppletie) kunnen rugstreeppadden zich vestigen.

De Gewone Vogelmelk kan tijdens de bloei in het voorjaar eenvoudig in kaart worden gebracht. Exemplaren die eventueel door werkzaamheden bedreigd worden, kunnen worden verplaatst.

5.3 Voorbehoud

De inventarisatie op basis van bestaande gegevens en het veldwerk geven geen garantie dat tijdens de uitvoering van werkzaamheden geen andere beschermde soorten worden waargenomen. Natuur is vaak verrassend. Om de risico's zoveel mogelijk te verkleinen wordt aanbevolen om voorafgaand aan de werkzaamheden het terrein te controleren op de aanwezigheid van (andere) beschermde soorten.

Daarnaast wijzen wij er wellicht ten overvloede op dat de initiatiefnemer altijd gehouden is aan de algemene zorgplicht. Dat houdt in dat men niet willens en wetens schade toe mag brengen aan beschermde natuurwaarden. Indien tijdens de uitvoering van de werkzaamheden beschermde soorten worden waargenomen dienen alle maatregelen te worden genomen om schade aan deze individuen zo veel mogelijk te voorkomen (bijvoorbeeld invangen en verplaatsen).